

**VAGGERYDS
KOMMUN**

**Revisorernas redogörelse för
verksamhetsåret 2023**

2024-04-17

Innehållsförteckning

1. Organisation och uppdrag	2
1.1 Kommunrevisionens uppdrag.....	2
1.2 Organisation, ekonomi och utbildning.....	2
2. Verksamhet och insatser	2
2.1 Sammanträden och övriga möten.....	2
2.2 Kommunikation och information	2
2.3 Sammanfattning av årets granskning.....	3
2.2.1 Grundläggande granskning	3
2.2.2 Fördjupade granskningar	3
2.2.3 Granskning av bokslut och årsredovisning 2023	4
2.4 Lekmannarevision	5

1. Organisation och uppdrag

1.1 Kommunrevisionens uppdrag

Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges granskningsorgan och har till uppgift att granska nämnders och styrelsers verksamhet. Revisorernas uppgift enligt kommunallagen är att granska all verksamhet som bedrivs inom styrelser och nämnders ansvarsområden i den omfattning som följer av god revisionssed. Kommunrevisionen utförs på kommunfullmäktiges uppdrag av förtroendevalda revisorer med biträde av sakkunniga yrkesrevisorerna inom ramen för gällande reglemente och god revisionssed. Revisorerna bestämmer själva inom tilldelade ekonomiska ramar inriktning och omfattning av sin granskning.

Vi, förtroendevalda revisorer i Vaggeryds kommun har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet i syfte att bedöma och pröva om verksamheterna har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom nämnderna har varit tillräcklig.

De valda lekmanarevisorerna har också granskat verksamheten i kommunala bolag i syfte att bedöma och pröva om verksamheterna har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen inom bolagen har varit tillräcklig.

Granskningen har utförts i enlighet med den beslutade revisionsplanen. Revisionsplanen baserades på den bedömning av väsentlighet och risk som vi revisorer har utfört med stöd av sakkunniga biträden.

1.2 Organisation, ekonomi och utbildning

Kommunrevisionen i Vaggeryds kommun består av 5 av fullmäktige valda revisorer. I samband med det nya mandatet har fyra nya revisorer anslutit sig till revisionsgruppen, medan fyra revisorer har avslutat sina uppdrag. Från och med år 2023 är Göran Svensson ordförande för kommunrevisionen, och Ingrid Strandlund är vice ordförande. För fullgörande av revisionen har revisorerna biträtts av sakkunnigt biträde.

Revisorerna har genomfört en ny upphandling av sakkunnigt biträde för verksamhetsåren 2024–2028. Revisionsbolaget Deloitte AB har fortsatt fått förtroendet att biträda revisorerna. Avtal med sakkunniga biträden innebär att Deloitte AB granskar delårsbokslut, årsredovisning samt vid behov genomför de fördjupande granskningar som revisorerna finner påkallade. Deloitte stödjer även revisorerna i det löpande revisionsarbetet.

Revisorernas verksamhet för 2023 har bedrivits inom tilldelad ekonomisk ram.

Under året har revisorerna deltagit i flera utbildningar och aktiviteter anordnade av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), inklusive utbildningar om god revisionssed och webbutbildning om lekmanarevision. Revisorerna har även deltagit i en erfarenhetsutbytesdag arrangerad av Deloitte, med åtta andra kommuner samt i regionala revisorsträffar och träffar med Höglandets revisorer.

2. Verksamhet och insatser

Nedan redovisas kommunrevisorernas sammanträden, granskningsinsatser, överläggningar och övrig informationsinsamling under 2023.

2.1 Sammanträden och övriga möten

Kommunrevisionen har under året haft 11 ordinarie sammanträden. Till dessa har politiska företrädare och tjänstemän bjudits in för att presentera sina ansvarsområden eller för en redovisning av frågeställningar som revisorerna aktualiserat. Utöver ordinarie sammanträden och möten med politiska företrädare och tjänstemän har revisorerna haft särskilda överläggningar med vissa nämnder.

Utöver möten med politiska företrädare och tjänstemän från kommunstyrelsen och nämnder har kommunrevisionen även haft möten och överläggningar med kommunfullmäktiges presidium under 2023. Där bland annat revisionens budget, revisionens uppdrag samt information om genomförda, pågående och planerade granskningar har diskuterats.

2.2 Kommunikation och information

Revisorerna i Vaggeryd kommun är väl kända för allmänheten, vilket medfört att information och kommunikation huvudsakligen skett i form av enskilda samtal med kommuninvånare som hört av sig till revisorerna. Förda samtal och/eller framförda synpunkter har rapporterats till revisionskollegiet.

2.3 Sammanfattning av årets granskning

Årets granskning har baserats på en risk- och väsentlighetsbedömning av styrelsens och nämndernas verksamhet. Bedömningen har legat till grund för revisionsplanen för 2023. Granskningen har skett genom grundläggande granskning av styrelse och nämnder, granskning av delårsbokslut och årsbokslut/årsredovisning samt fördjupade granskningar.

2.3.1 Grundläggande granskning

Löpande bevakning

Revisorerna har löpande följt nämndernas arbete genom att ta del av protokoll och handlingar. Utöver läsning av protokoll, handlingar och dialogmöten har politiska företrädare och tjänstemän bjudits in för att presentera sina ansvarsområden eller för en redovisning av frågeställningar som revisorerna aktualiserat.

Dialogmötena

Under hösten 2023 har revisorerna genomfört dialogmöten med presidier och förvaltningschefer från flera nämnder inom kommunen, som kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, miljö- och byggnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Syftet med dessa möten har varit att öka kännedomen om nämndernas förutsättningar, beslut, ambitioner och interna kontroll samt att stärka kommunikationen mellan revisorerna och nämnderna/styrelsen.

Huvudsakligen har frågorna berört områden såsom: mål och måltuppfyllelse, ekonomi, budget, ekonomistyrning och kostnadskontroll, intern kontroll inkl. nämndernas egna riskanalyser samt uppföljning av tidigare granskningar. Utöver dessa gemensamma övergripande frågor har ett antal mer nämndspecifika verksamhetsområden behandlats vid träffarna.

2.3.2 Fördjupade granskningar

Förtroendevalda revisorer har under 2023 med stöd av Deloitte genomfört tre fördjupade granskningar, samt granskning av årsredovisningen (räkenskaper) och granskning av måltuppfyllelse och god ekonomisk hushållning 2023.

Granskning av resursfördelningen inom barn- och utbildningsnämnden

Granskningen av resursfördelningen inom barn- och utbildningsnämnden (BUN) syftade till att utvärdera om nämnden har ett ändamålsenligt system för att allokera resurser till förskolan och grundskolan. Rapporten konstaterar att BUN till stor del har ett funktionellt system för detta ändamål. Riktlinjer och strategidokument som styr resursfördelningen är i huvudsak ändamålsenliga, och modellen beaktar barnens och elevernas behov samt politiska mål och ekonomisk hushållning.

Dock finns förbättringsbehov i nämndens uppföljning och analys av resursfördelningens effekter på måltuppfyllelse, kvalitet och arbetsmiljö.

Utifrån granskningen har följande rekommendationer framförts till BUN:

- Översyn och eventuell justering av ambitionsnivåer, inklusive antalet småskolor.
- Förslag till kommunstyrelse/fullmäktige om att revidera den nuvarande fördelningsmodellen för att bättre spegla skolstrukturen och faktiska behov.
- Tillse att rektorer får adekvata resurser för att uppfylla lagkrav och politiska mål samt för att säkerställa en god arbetsmiljö.
- Övervägande av ytterligare faktorer vid tilldelning av socioekonomiska tillägg.
- Utveckling av uppföljnings- och utvärderingsmekanismer för att bedöma resursfördelningsmodellens effekt på måltuppfyllelse och likvärdighet.

Till kommunstyrelsen lämnas rekommendationer om:

- Att säkerställa att BUN tilldelas resurser från kommunfullmäktige som möjliggör en hög måltuppfyllelse och minskar skillnader i elevers förutsättningar.
- Översyn av principer och variabler som ligger till grund för beräkning av BUNs rambudget, för att bättre reflektera nuvarande skolstruktur och förutsättningar.

Slutligen rekommenderas både kommunstyrelsen och BUN att säkerställa att lämpliga skollokaler finns tillgängliga för att möta elevernas behov inom den ordinarie undervisningen.

Granskning av upphandlingsprocess i Vaggeryds kommun och kommunala bolag

Granskningen av upphandlingsprocessen i Vaggeryds kommun och dess kommunala bolag, Vaggeryd Skillingsaryds Bostads AB (VSBo) samt Vaggeryds Energi AB, syftade till att bedöma huruvida upphandlingar hanteras ändamålsenligt enligt lagstiftning, interna styrdokument och med adekvat intern kontroll.

Den övergripande bedömningen visade att:

- Kommunstyrelsens och nämndernas hantering av upphandlingar är övervägande ändamålsenlig med god intern kontroll.
- VSBo:s hantering av upphandlingar är i stort ändamålsenlig, men behöver förbättra dokumentationen av sin interna kontroll.
- Vaggeryds Energi AB hanterar upphandlingar på ett i stort ändamålsenligt sätt, men även här behövs förbättrad dokumentation av den interna kontrollen.

Utifrån granskningen framkom följande rekommendationer:

Till kommunstyrelsen:

- Förstärka informationsinsatserna om inköp och upphandling, inklusive detta som en del av introduktionsutbildningar.
- Överväga en minskning av antalet attestanter och beställare för att stärka den interna kontrollen.
- Arbeta för ett ökat kommunkoncernperspektiv i upphandlingsprocesser.

Till VSBo:

- Upprätta en tydlig upphandlingspolicy.
- Förtydliga ansvarsfördelningen och processerna kring inköp och upphandlingar.

Till både VSBo och Vaggeryds Energi:

- Förbättra dokumentationen av uppföljningar gjorda av inköp och upphandlingar.
- Tydligare dokumentera de interna kontrollmekanismer som tillämpas vid inköp och upphandlingar.

Ovanstående rekommendationer syftar till att stärka strukturen och öka transparensen i upphandlingsprocesserna inom kommunen och de berörda bolagen, vilket i sin tur kan förbättra effektiviteten och säkerställa att lagar och regler efterlevs mer konsekvent.

Granskning av verkställighet av fullmäktigebeslut i Vaggeryds kommun

Granskningen syftade till att bedöma huruvida kommunstyrelsen i Vaggeryds kommun effektivt säkerställer att ett ändamålsenligt system för återrapportering av genomförda uppdrag och avvikelser är på plats och att kommunfullmäktiges beslut verkställs korrekt. Resultatet visar att kommunstyrelsen endast delvis har lyckats implementera ett sådant system. Trots att vissa processer och system, som den nya rutinen för uppföljning och återrapportering av motioner och medborgarförslag infördes 2022, finns på plats, identifierades brister i systemets omfattning och ändamålsenlighet. Det finns tecken på att inte alla beslut återrapporteras eller verkställs systematiskt enligt etablerade rutiner.

Baserat på granskningen, rekommenderas kommunstyrelsen att vidta följande åtgärder:

- att utveckla och förstärka de befintliga rutinerna för uppföljning och återrapportering av bifallna motioner och Vaggerydsförslag samt hantering av avvikelser.
- att föreslå till kommunfullmäktige att anta den upprättade rutinen kring verkställighetsredovisning i arbetsordning för kommunfullmäktige.
- att säkerställa att kommunfullmäktige regelbundet, detaljerat och på ett transparent sätt får komplett information om statusen för bifallna motioner och Vaggerydsförslag.
- att utveckla en mekanism för systematisk internkontroll av att bifallna motioner och Vaggerydsförslag verkligen verkställs effektivt och i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.
- att utveckla och införa en standardiserad process för hantering och verkställighet av Vaggerydsförslag för att säkerställa konsekvens och helhetssyn över alla nämnder.
- att införa en standardiserad praxis för att alltid inkludera tydliga tidsramar och budgetramar i besluten om bifallna motioner och Vaggerydsförslag. (Där tids- eller budgetram inte anses möjligt, bör skäl anges samt ett alternativt sätt att upptäcka avvikelser).

Dessa rekommendationer syftar till att stärka kommunens förmåga att systematiskt och effektivt verkställa och återrapportera kommunfullmäktiges beslut, vilket är avgörande för en transparent och ansvarsfull lokal förvaltning.

2.3.3 Granskning av bokslut och årsredovisning 2023

Från och med år 2023 kommer granskningen av årsredovisningen i Vaggeryds kommun att utföras enligt standard för kommunal räkenskapsrevision, ISA-standard. Denna nya standard fokuserar främst på räkenskaper och de finansiella aspekterna av

kommunens verksamhet. Med tanke på att förtroendevalda revisorer, enligt kommunallagen, även är ansvariga för att granska och uttala sig om måluppfyllelse för finansiella och verksamhetsmässiga mål samt ekonomisk hushållning som beslutats av kommunfullmäktige har granskning av årsredovisningen för 2023 delats upp i två separata delar:

Del 1: Granskning av räkenskaper och finansiella delar: Denna del fokuserar på granskning av kommunens räkenskaper för att säkerställa att de är korrekt upprättade och ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska ställning.

Del 2: Granskning av måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning: Denna del inriktar sig på att utvärdera hur väl kommunen har uppnått de mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fastställts av kommunfullmäktige.

För varje del av granskningen har separata dokument eller rapporter tagits fram för att tydliggöra resultaten och underlätta uppföljning och bedömning av kommunens prestationer.

Granskning av räkenskaper och finansiella delar

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vaggeryds kommun har Deloitte AB genomfört en granskning av kommunens årsbokslut för 2023. Denna revision har utförts enligt ISA-standard. Resultaten och bedömningarna från granskningen har dokumenterats i ett särskilt yttrande från auktoriserad revisor från Deloitte, vilket har överlämnats till kommunens revisorer. *För detaljerad information om granskningens resultat hänvisas till upprättad yttrande från auktoriserad revisor.*

Granskning av måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har Deloitte AB granskat Vaggeryds kommuns årsredovisning för 2023 med fokus på måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning. Syftet med granskningen var att bedöma följande aspekter:

- Har kommunstyrelsen genomfört en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de mål som fastställts av kommunfullmäktige? Har denna bedömning inkluderats i årsredovisningen?
- Är kommunstyrelsens bedömning och redovisning av måluppfyllelsen tydlig, välunderbyggd och rättvisande?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning?

Resultaten och bedömningarna från granskningen har dokumenterats i en särskild granskningsrapport, vilket har överlämnats till kommunens revisorer. *För detaljerad information om granskningens resultat hänvisas till upprättad granskningsrapport.*

2.4 Lekmannarevision

Lekmannarevisorerna i Vaggeryds kommun har utfört granskningar av följande kommunägda bolag: Vaggeryds Energi AB samt Vaggeryds-Skillingaryds Bostads AB. Dessa granskningar har genomförts i enlighet med kommunallagen och god revisionsd i inom kommunal verksamhet. Granskningarna syftade till att säkerställa att bolagens verksamheter sköts i enlighet med de beslut som ägarna, det vill säga kommunfullmäktige, har fattat. Fokus låg på att kontrollera att dessa beslut verkstälts korrekt och att verksamheterna håller sig inom de ramar som bolagsordningarna och ägardirektiven stipulerar.

Under granskningen genomfördes samtal med ordförande och vd i varje bolag. Dessa samtal täckte viktiga områden som verksamhetens struktur, intern kontroll, finansiella resultat samt nuvarande och framtida utmaningar och planer. Resultaten och bedömningarna från granskningarna har dokumenterats i särskilda granskningsrapporter. *För detaljerad information om granskningens resultat för varje specifikt bolag hänvisas till respektive bolags granskningsrapport.*

Skillingaryd 17 april 2024

Göran Svensson

Inger Strändlund

Linnea Graab

Thore Olsson

Göran Sonesson